

★ GOUDA ★
★ 750 ★

1272 - 2022

Jaarstukken 2017

gemeente
gouda

3.9 Overhead

3.9.1 Inleiding

Om te voldoen aan de meest recente wijzigingen van het BBV is in eerste instantie in de programmabegroting 2017-2020 binnen Algemene dekkingsmiddelen een nieuwe productgroep Overhead gevormd. In de loop van 2017 is gebleken dat een verdere afsplitsing noodzakelijk is. Daarom heeft de gemeenteraad bij de 3e begrotingswijziging 2017 besloten om een afzonderlijk onderdeel Overhead in te stellen.

Doordat de overhead op een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat er beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en voor het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan door het hanteren van een eenduidige systematiek een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden/functionele programma's.

3.9.2 Toelichting op de overhead

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden zijn de salarislasten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, worden de overheadkosten centraal begroot. Voorheen werden deze kosten verdeeld over de programma's en niet apart inzichtelijk gemaakt.

De overheadkosten (inclusief het bedrag dat is toegerekend aan externe kostendragers) zijn in het jaar 2017 uitgekomen op € 24,3 miljoen en bedragen 9% van de totale exploitatie.

Voor het specificeren van de overheadkosten hanteert de gemeente Gouda een indeling in elf onderdelen.

Onderdeel	Toelichting
Directie	Kosten van de 3 directieleden en de bijbehorende management ondersteuning.
Primair proces	Loonkosten van het personeel die niet direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend, zoals alle leidinggevenden in het primaire proces en ondersteuning in het primaire proces (managementassistentes en administratieve medewerkers).
Bestuursondersteuning en Communicatie	Kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie en de bestuursondersteuning.
Concernstaf	Kosten die gemaakt worden ten behoeve van interne controle en advies.
Informatisering en Automatisering	Kosten die gemaakt worden voor het aanschaffen van hardware- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerk beheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Ook vallen hier de telefoonkosten, de kopieerkosten en de kosten van DIV onder. Hiervoor zijn alle automatisering en ICT kosten doorgelopen en indien van toepassing direct toegerekend aan een taakveld. De overgebleven kosten zijn verantwoord onder overhead.
HRM	Kosten die gemaakt worden voor het personeelsbeheer, zoals de salariskosten van de HRM-medewerkers, de kosten van het personeelssysteem, concern brede opleidingskosten en trainingen, werving en selectie, arbodienst, OR, detachering en kosten organisatieontwikkeling.
Huisvesting	Kapitaallasten en onderhoud die betrekking hebben op het Huis van de Stad, alsmede waterverbruik, energiekosten, schoonmaakkosten, beveiliging en het onderhoud binnen het Huis van de Stad.
Facilitaire zaken	Kosten die betrekking hebben op het callcentrum, catering/ kantine, en portokosten.
Financiën	Kosten voor het voeren van de administratie, de planning- en controlfunctie en adviesfunctie op het gebied van financiën, treasury en fiscale zaken.
Inkoop	Kosten die worden gemaakt t.b.v. inkoop, waaronder ondersteuning aanbestedingen, ontwikkelen contractenbank en contractmanagement en de verzekeringen.
Juridische Zaken	Kosten die betrekking hebben op juridische zaken, zoals juridische advieskosten, proceskosten en schadevergoeding.

Toerekening aan grondexploitaties, voorzieningen en investeringen

In het BBV is voor de grondexploitaties, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoord van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste

van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen.

De overhead die is doorberekend aan deze externe kostendragers bedraagt € 1,18 miljoen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead sinds de BBV-wijziging op een apart overzicht wordt verantwoord en niet wordt doorbelast aan de producten in het primaire proces, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt. De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maken onderdeel uit van de in dit onderdeel gepresenteerde kosten van overhead.

3.9.3 Specificatie overhead

Lasten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2017 na 3e wijziging	Rekening 2017	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Bestuursondersteuning	943	881	63
Concernstaf	415	377	38
Directie	660	642	19
Facilitaire zaken	1.648	1.728	-80
Financiën	1.508	1.409	99
HRM	3.760	3.710	49
Huisvesting	3.318	3.436	-118
Informatievoorziening en automatisering	4.982	4.918	64
Inkoop	793	642	151
Juridische ondersteuning	654	712	-58
Primair proces	3.926	6.513	-2.587
Toerekening externe kostendragers	-1.218	-1.181	-37
Totaal lasten	21.389	23.788	-2.399

Baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2017 na 3e wijziging	Rekening 2017	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Facilitaire zaken	-10	-8	-2
Financiën	0	-2	2
HRM	-971	-1.550	579
Huisvesting	-688	-895	208
Informatievoorziening en automatisering	-1.008	-1.003	-5
Inkoop	-67	-13	-54
Juridische ondersteuning	0	-42	42
Primair proces	-1.515	-1.893	378
Totaal baten	-4.258	-5.405	1.147

3.9.4 Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moeten worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Zie ook het onderdeel beleidsindicatoren in programma 8 Veiligheid en bestuur.

omschrijving	Begroting 2017 na 3e wijziging	Rekening 2017
Totale overheadkosten (programma totaal)	21.389	23.788
Toerekening externe kostendragers	1.218	1.181
Totale overheadkosten (excl toerekening)	22.607	24.969
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	252.578	247.897
Berekend overheadpercentage	9%	10%
Overheadpercentage gebruikt voor toerekening aan heffingen en tarieven	9%	10%

3.9.5 Wat heeft het gekost?

3.9.5.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2017	Begroting 2017 na 3e wijziging	Rekening 2017	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Overhead	0	21.389	23.788	-2.399
Totaal lasten	0	21.389	23.788	-2.399
Baten				